

Dinko Aračić, Rolf Bauerdick, *Wenn Gott verschwindet, verschwindet der Mensch. Eine Verteidigung des Glaubens*, [Nestane li Boga, nestaje i čovjeka. U obranu vjere], Deutsches Verlags-Anstalt (DVA), München, 2016., 336 stranica

Rolf Bauerdick (1957.), teolog i reporter, pita što se događa kad se u današnjem svijetu odbaci duhovna dimenzija života, kad se iz življenja i djelovanja izbaci Bog, kad se zanemare uobičajeni pojmovi i slike o Bogu, a čovjeka postavi na njegovo mjesto kao mjerilo svega. Što se događa kad iza pojmova Bog, vjera, duša ostaju ljuške bez sadržaja, prazne riječi koje ništa ne govore današnjemu čovjeku? Mnogi pojmovi svojstveni vjeri i transcendenciji gube na svježini i izvornosti. Je li s tim i vjera u Boga došla u pitanje? Jasnoća i razumljivost kojom su prijašnji naraštaji govorili o Bogu nestale su. Nema puta prema vjeri prijašnjih vremena. Neograničena sloboda, koju današnji čovjek rabi, dovela ga je da se oprostí od Boga i od vjere.

Književnik i bogoslovac te teme obrađuje kao radoznao i iskusan promatrač te spisatelj. Podnaslov njegove knjige: *U obranu vjere* sve je drugo nego li sustavna obrana vjere ko-

ju apologetika poznaje. Pisac ne nastupa apologetski, nekadašnje oblike i izraze vjere ne želi ponovno uspostaviti ni ropski slijediti nekadašnje sadržaje. Na prvi pogled njegovo djelo čini se kao neka vrsta *panoptikuma*, sastavljeno od novinarskih reportaža, teoloških razmišljanja, društvene kritike i autobiografskih ispovijesti. No postoji jedna zlatna nit koja se provlači kroz čitavu knjigu, a to je uvjerenje: ako nestane vjere u Boga, čovjek i čovječanstvo izlažu se opasnosti, jer tada nestaje i čovjeka. U dvanaest poglavlja od kojih je knjiga satkana, autor objašnjava na koje se sve načine ljudi udaljuju od Boga i od samih sebe. Nijekanje transcendencije, odbacivanje čežnje za sasvim drugim ne vodi u divan svijet bez Boga i bez vjere. Naprotiv!

Autor upozorava da se današnji čovjek nalazi na raskrižju. Upućuje na Karla Rahnera koji tvrdi: "Ako bi riječ Bog nestala, bez traga i trunka sjećanja, čovjek bi za-

boravio samoga sebe i svoj temelj... Što bi se onda dogodilo? Čovjek bi prestao biti čovjekom. Preobrazio bi se u dosjetljivu životinju.” Autor osjeća da živimo u vremenu u kojem su koordinate vertikalnoga i horizontalnog, odrednice između neba i zemlje izišle iz svojih ležišta i izgubile ravnotežu. Današnji čovjek put proglašava ciljem, luta u besciljnu vremenu te i ne zapaža kako Bogu okreće leđa i započinje živjeti kao dosjetljiva životinja.

Teolog i novinar obračunava se s materijalizmom i radikalnom kritikom vjere, koji vjeru u Boga proglašavaju bolešću i nijekanje neba oslobođenjem. Jednako tako raskrinkava samodopadni vjerski fundamentalizam, koji drži da je našao Boga, da posjeduje Boga i koji prijeti čovječanstvu zbog gubitka vjere. Nema puta natrag, u tobožnja vjerom čvrsta vremena. Umjesto žalovanja nad duhovnom dezorijentacijom i jadikovanja nad gubitkom crkvenog autoriteta, svjetski putnik i autor brojnih reportaža prepoznaje svojevrsan dobitak u gubitku predanih i primljenih vjerskih sigurnosti. Neograničena sloboda omogućuje današnjem čovjeku oprostiti se od Boga. Upravo mu ta činjenica pruža mogućnost iskrena traženja Boga.

Djelo je poučno i zanimljivo, izbjegava klišeje i gotova rješenja. Kreće se u metafizičkim visinama, kopka u biblijskim nizinama i ne stidi se hodočašćenja kroz prodoline vjerskih neobičnosti. Pripovijeda napeto, s užitkom, a katkad i ironično o osobnom iskustvu vjere. Odrastao u katoličkom selu u Sauerlandu, simpatizer politike kršćanskog socijalizma postaje tražen reporter poznatih njemačkih časopisa i crkvenih humanitarnih udruga. Pohađa i opisuje sektu čegrtuša u Sjedinjenim Američkim Državama, egzorciste u Rumunjskoj, skupljače smeća u Meksiku, hodočasnike u Lurdu... Iz svih tih dijelova nastaje knjiga čuvara blaga kršćanske tradicije. Autor se ne ustručava analizirati poznate kritičare religije Richarda Dawkinsa, Christophera Hitchensa, Michela Onfrayja. Propitkuje i postavke protivnika kršćanstva povjesničara Karlheinz De-schnera, fantastičara Arthura Clarka, glazbenika Johna Lennona. U njegovu djelu dolaze do riječi filozofi: Peter Sloterdijk, Rudüger Safranski i Paul Wittgstein; teolozi: Karl Rahner, Herbert Haag i Joseph Ratzinger; književnici: Gilbert Keith Chesterton i Kolumbijac Nicolás Gómez Dávila. Pomnjlivo promatra lurdsko čudo i život Bernardice Soubirous.

Pripovijeda o življenoj vjeri isusovca Roberta Guevare koji slavi euharistiju na najvećem smetlištu na svijetu.

Svježa i nedogmatska obrana svjesne vjere, napeto i vjerodostojno plediranje za suvremenoga hodočasnika, koji je svemu otvoren i sve propituje. Zbog čega se treba uznemiravati praktičan kršćanin? Manje zbog Boga, a više zbog čudna svijeta i svete majke Crkve, kojoj kao da je otapalo svježe lišće te je u ovome posljedemodernom vremenu postala nevažna ustanova. Božji zamjenici na zemlji tjeraju katkad čovjeka do granice srčanoga infarkta u izvršenju nebeskog plana spasenja. Kad dogma otežava ili čak onemogućuje vjeru, ljudi napuštaju Boga. Knjiga poziva na razmišljanje, ne ostaje na površini, nego zadire u dubinu ljudskoga bića. Promatra brojne slike o Bogu koje su ljudi sebi napravili, u koje su vjerovali i koje su konačno napustili. U što danas vjeruju? Zašto ne dopuštaju Bogu da uđe u njihovu svakidašnjicu? Zašto Bog više nije njihova pokretna, izvorna snaga? Autor je neugodan, postavlja pitanja koja je davno trebalo postaviti.

Knjiga želi držati otvorenim pitanje o Bogu koje je uvijek aktualno. Nadživjet će mnoge naraštaje. Pitanja ne

umiru ni onda kad se odgovori pokažu neispravnima. Umiru kad ih nema tko postaviti. Pitanja o višim vrjednotama i višem obliku življenja koja se ne nalaze na novom mobitelu, niti se postavljaju na TV u razgovornoj emisiji. Sadašnje stanje odnosa između Boga i čovjeka valja otvoriti novim mogućnostima. Pisac otvara vrata za drukčiji, životniji, dinamičniji pristup vjeri. Potiče na prihvaćanje novog stava vjere koji prožima življenje i djelovanje. Pledira za dinamičan razvoj u kojem ponovno dolaze do izražaja otkrivene istine. Pripovijeda mnoge životne priče. Čitatelja uznemiruje i ohrabruje, motivira i provocira da drukčije i na nov način misli o Bogu, svijetu i sebi. Zastupa osobnu, rastuću duhovnost, koja je danas u opasnosti, budući da je čovjek samoga sebe stavio za mjerilo svega skrenuvši u samodopadnost i sebljublje, gubeći iz vida ne samo vjeru, nego i drugoga, druge i drukčije.

Autor poučno, napeto i zanimljivo piše o slobodi vjervanja u Boga, u vremenu koje je daleko od Boga. Nesmetano i svježe ispovijeda svoju vjeru. Otkriva kako srce žudi za duhovnom dimenzijom, za nečim što nadilazi vidljivo i opipljivo. Uporno postavlja pitanje o smislu i vrijednosti ljudsko-

ga življenja. Što je sve kadra učiniti vjera u Boga? Što znači Bog u životu današnjeg kršćanina? Biti praktični vjernik razumijeva trgnuti se, uzrujati se, biti nemiran. Vjera nije nešto što je dano gotovo, što se razumije samo po sebi.

Gotovo 30 godina Bauerdick putuje svijetom i bilježi što vidi i doživljava. Da je majstor

pisanja, pokazuje činjenica da za svoje reportaže dobiva visoke nagrade. Upravo onima koji su završili teološke studije, kao i sam autor, knjiga pruža brojne upute, smjernice i kritička razmišljanja. Pokušaj je za oživljavanje bitnoga u kršćanskoj vjeri i poziv na poduzimanje odvažnih koraka u vidu oživljavanja osobne vjere.